

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Quæ combinatio Aquæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

dit. quod autem sit siccus, probandum venit contra Cabzum, qui docet ignem non esse siccum in excellenti, sed humidum. Quod

PROBATUR primò à Recetiori Suarez, si ignis esset humidus, humectaret, sed ignis non humectat, immo exsiccatur, quis enim unquam expertus est se ab igne humectari, & pluvia humectare vestes, ad ignem suspenduntur.

RESPONDERI posset pro Cabzo: Nempe ignem, formaliter non esse siccum, sed formaliter humidum, quantumvis effectivè sit siccus; Sic Sol formaliter non est calidus, licet effectivè calefaciat, quod autem dicit ille, sicut frigus effectivè non potest producere calorem, & è converso, ita nec ab humiditate posse produci siccitatem, id etiam non convincit, certe enim Sol non est calidus in se, & tamen producit calorem, cur ergo simile non continget humiditati respectu siccitatis. Dicit etiam potest ex eo à frigore non produci calorem, quia non habet aliam additam virtutem, cui effectivè respondere possit calor, habet autem humiditas ignis additum calorem, cui potest respondere siccitas; quamvis humiditatem sibi determinet tanquam bonum suum, & ignis & aqua.

PROBARI solet secundo. Quia experimur ignem calidum esse & siccum.

RESPONDETUR. Difficile hanc experientiam posse ostendi; nam maximè exploraret illam tactus, sed ille præoccupatur, excessivè movente sensum calorem.

PROBATUR Tertiò ex Negativo Principio. Quia scilicet ex una parte experimur ab igne causari siccitatem, ex altera parte nullum est fundamentum, quod causetur semper nonnisi per accidens à calore, & quod non habeat ullam sui causam univocam, præcipuè instrumentalem ut vocant.

Negue valet si dicas; sufficere quod siccitas in terra posita, sit principium univocum, quia cum siccitas ordinariè non nisi ab igne causetur, ei potius, tanquam ordinario causativo, tribuenda erit.

ADDO. Non sufficit in igne ponere solum calorem, qui sit effectivè calor, sed ponitur verè formaliter calor. Ergo si nihil obest poni etiam debet formaliter siccitas, & sicut calorem ignis benè colligim⁹ ex eo, quia producit calorem, & nihil obest; ita ex eo, quia producit siccitatem, colligetur siccitas, & nihil obest.

Cæterum si nomine humiditatis veniat liquiditas, ut ita dicam quædam, secundum quam partes ejus continuantur, sinuantque sese talis liquiditas tribuenda est igni. Ratio: quia videntur sinuare sese ignem, & hoc, in aliud principium commodius referri non potest, quam in liquiditatem. Deinde: quia ignis quando liquiditatem in aliquo subiecto alias jam sibi apto, servare nō potest, subiectum illud deferit nec in aliud agit. Et ita ignis ex cinere evanescit, quod non

in aliud principium commodius referri potest, quam quia liquiditatem deposcit ignis.

DICES cum Cabzo. Humidum est, quod proprio Terminò difficile, alieno autem se habet ignis.

RESPONDET Recentior Suarez, ignem non esse facile alienā figurā terminabilem, sed contra illam indignari, unde etiam tentat quoscutique cancellos infringere. *Hec Responsio*

NON SATISFACIT. Quia idem dici posset de aqua, quia & hæc aggeres subruit.

RESPONDETUR. Esse quidem similem liquiditatem illā ignis, & humiditatem in aliquo, sed in hoc dissimulantur: quia ignis natura sua non defluit ad latera continetis, secus humiditas. Ut apparet in manifestè humido, quod est aqua.

INSTAT idem. Illa qualitas est alicui naturæ propria, sine qua qualitate, illa natura, nec produci nec conservari potest. Jam autem ignis, nec produci nec conservari potest sine aliquo humore, hinc cinis non est capax formæ ignis.

RESPONDETUR. Sufficere ad hoc prædictam assertam liquiditatem.

Punctum Difficultatis 2.

Quæ Combinatio Aquæ.

COMMUNIS sententia tribuit aquæ humiditatem in excellenti, frigiditatem in summo. Arriaga tribuit aquæ humiditatem in summo, frigiditatem in excellenti.

Pro Frigiditate Aquæ nonnisi in excellenti.

Primum Argumentum format Arriaga. Quia si illi conveniret summum, frigus congelaretur.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Quia congelatio illa non tantum in frigus sed & in alia alumini similia, & salnitaria referri debet. Unde etiam artificiosè fieri solet glacies, temporeque æstatis in aliis puteis vel fontibus non congelascit Aqua, quamvis sit longè frigidior præ ea, quæ in hyeme coalescit.

Secundum Argumentum. Glacies est frigidior aqua, Ergo aqua non est in summo frigida.

RESPONDETUR. Glaciem esse magis frigidam, secundum materiales agendi conditiones, hoc est ratione majoris condensationis, ut etiam magis urit ferrum candens quam ignis.

Pro frigiditate aquæ in summo.

Prima Ratio est. Quia aqua contraria igni est, & illum extinguit, Ergo debet habere frigus in summo.

RESPONDETUR. Illum extingui non ratione frigoris, sed ratione inepti pabuli ad ignem concipiendum, unde & cineribus bene extinguitur: Aqua item calidissima; extinguit ignem, frigidissimum autem oleum non extinguit, quia est aptum pabulum igni. Ergo non

ex eo, quia aqua extinguit ignem, inferri præcise potest, quod aqua sit frigida in summo; non nego tamen quod etiam juvet ad extinctionem humiditas.

Secunda RATIO est hæc: Quia nullum aliud elementum recuperat, ita cito suum frigus atque aqua.

RESPONDETUR. Nullum etiam elementum tamdiu & tam fortiter retinet suam humiditatem ac aqua, cur ergo non dicetur in summo humida, utpote minus vincibilis, & unice retineri solita, & est magis activa humiditas, nam qui imponit manum exemplo madefit non exemplo frigefit. Quod autem aqua facilius præ alio elemento recuperet suum frigus, id fit beneficio humiditatis tantæ, eo enim quia non est sicca, non ita viscosæ, peregrina & adventitia retinet eaque contraria. Unde etiam valde siccum ferrum si igniatur, difficile remittit calorem, ob contrarium principium, siccitatem.

Tertia RATIO. Quia animalia aquatilia sunt fluidiora, & ut plurimum exsanguia, aut valde parum sanguinis habentia, ideo oportuit illis dari ad habitandum elementum omnium frigidissimum.

RESPONDERI posset. Si conditio elementum pensanda sit ex conditione animalium, quæ illud inhabitant, sequeretur, quod terra deberet esse calida, quia eam inhabitant animalia calida, imò eo ipso quia frigidi sunt pisces, debuit illis ad habitandum dari elementum non maxime frigidum, ne magnus excessus foret nocivus, experimurque maria non esse frigida, imò pluribus exhalationibus calidis scatentia, quæ etiam per multos falsedinem causat.

Quarta RATIO est. Quia tempore æstatis aqua in puteis intendit frigus.

RESPONDERI potest. Si ex conditione puteorum, pensanda esset natura aquæ, dicendum foret illam esse calidam, quia tempore hyemis est calida, quod si calorem illum referas in adventitias qualitates, idem dic in præsentia. Deinde nego ad istam intensionem non sufficere excellentiam frigoris, nam summa intensionem non patiuntur, sed solum excellentia.

Contra frigiditatem aquæ in summo.

Primum Argumentum est: Quia aqua generatur ex calido, pluvia enim fit ex vaporibus calidis, vi caloris levibus effectis, & sursum ascendentibus. Ergo & ipsa aqua calida est.

RESPONDETUR huic objectioni: pluviam fieri per frigus mediæ regionis aëreæ, in qua de vaporibus calidioribus, illuc elatis, ibique frigidatis & densatis, concrevunt aquæ pluviales, quod quidem non est proprie & substantialiter generari aquas ex vaporibus calidis, sed est solum vapores calidos, qui sunt substantialiter, a-

qua, indebitè se habens, recuperare connaturale suum frigus, & suam nativam humiditatem sine quibus, substantiæ aquæ, non tribuitur denominatio aquæ, aut pluvie, sed vaporum.

Quia verò contra hanc responsionem objici potuisset, quod scilicet vapores ex illis ascendentibus & in opercula impingentes, calore generantur.

RESPONDET idem calore, non verti vapores substantialiter in aquam, sed cum sint substantialiter aqua rarior, solum conantes sursum evadere comprimuntur ex iisque confluit aqua.

Referri id posset etiam in hoc principium quod vaporæ illi natura suâ redeant ad pristinum frigus & quando derisuntur decidunt in terram hocque est ipsum pluvie. Quæ responsio non recurrit ad hoc quasi ab aëre frigeant illi vapores.

Secundum Argumentum. Quia aqua excessu caloris non corrumpitur sed fit vapor, qui adhuc est substantialiter aqua, excessu autem frigoris corrumpitur, vertitur enim in glaciem, ergo apparet non esse illam in summo frigidam.

RESPONDERI potest. Vapores cum sint substantialiter aqua, hinc non debet dici quod corrupta aqua in illos resolvatur, sed tantum quod secernantur calore, & attenuentur raritate inducta, consequanturque levitatem vi cuius assurgunt; glaciæ etiam non est corruptio aquæ, nec est acquisitio majoris frigoris, sed spirituum aluminis & salnitri. *Sed ad difficultatem descendendo,*

ASSERO 1. Nullam esse rationem à priori, quæ convincat, potius frigiditatem, quam humiditatem in summo convenire aquæ.

RATIO Asserti, solutio argumentorum supra relata.

ASSERO 2. Attendendo ad experientiam sensuum, potius tribui debet aquæ humiditas in summo. Tum quia nullum aliud est elementum ita humidum. Tum quia frigus etiam in aliis experimur, non minus quam in aqua, nullibi autem experimur tantam humiditatem. Tum quia & resistentia humiditatis & activitas major est in aqua, videturque strictius semper illam sibi vincere, quam frigiditatem: Ergo illa potius poni deberet in summo.

ASSERO 3. Ex dictis supra, hoc ipsum adhuc certo non constare, quia posset hoc non in rationem summitatis gradus, sed in conditionem qualitatis & subiecti referri.

Punctum Difficultatis 3.

Quæ combinatio aeri debita & terræ?

Quod